

Република Србија
ТОПЛИЧКА АКАДЕМИЈА СТРУКОВНИХ
СТУДИЈА
Ћирила и Методија бр.1., Прокупље

Број: 2029
Датум: 29.12.2022

ПРОГРАМ

ОСНОВНЕ ОБУКЕ И ПРОВЕРЕ ЗНАЊА ЗАПОСЛЕНИХ ИЗ ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

	Датум	Одговорност
Израђен:	Децембар 2022.	в.д.председник Академије
Усвојен:	29.12.2022.године	в.д.председник Академије
Примена:	29.12.2022.године	Све организационе јединице

На основу члана 53., став 3., Закона о заштити од пожара (" Сл.гласник РС " бр. 111/2009, 20/2015 и 87/2018-др.закон) вд председник Топличке академије струковних студија“, дана 29.12.2022. године доноси

ПРОГРАМ

ОСНОВНЕ ОБУКЕ И ПРОВЕРЕ ЗНАЊА ЗАПОСЛЕНИХ ИЗ ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Заштита од пожара обухвата скуп мера и радњи за планирање, финансирање, организовање, спровођење и контролу мера и радњи заштите од пожара за спречавање избијања и ширења пожара, откривање и гашење пожара, спасавање људи и имовине, заштиту животне средине, утврђивање и оклањање узрока пожара, као и за пружање помоћи код отклањања последица проузрокованих пожаром.

Субјект заштите од пожара је **ТОПЛИЧКА АКАДЕМИЈА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА**. Скраћени назив је ТАСС- (у даљем тексту: Академија)

Топличка академија струковних студија, скраћено- ТАСС основана је Одлуком Владе Републике Србије (број: 02-3689/2022 од 11.маја.2022.год.) и то статусном променом издвајања Одсека високе пословне школе Блаце улица Краља Петра I, број 1 у Блацу и Одсека за пољопривредно-прехранбене студије, ул. Ђирила и Методија бр. 1, у Прокупљу из Академије струковних студија Јужна Србија Топличка академија струковних студија у свом саставу има три Одсека без својства правног лица и то:

1. Одсек за пољопривредно-прехранбене студије, са седиштем у Прокупљу, ул. Ђирила и Методија бр. 1,
2. Одсек за пословне студије, са седиштем у Блацу у ул. Краља Петра I бр.1
3. Одсек за медицинске студије, са седиштем у Прокупљу, ул.Ђирила и Методија бр.1.

Академија у свом саставу има две високошколске јединице ван седишта Академије без статуса правног лица и то: Високошколска јединица у Јагодини и Високошколска јединица у Димитровграду. Високошколске јединице користе просторије Прве техничке школе Јагодина у улици Књегине Милице 101 у Јагодини и Гимназији „ Свети Кирило и Методије „ у улици Кирил и Методије 12 у Димитровграду.

Академија обавља делатност високог образовања у седишту Академије и у седиштима Одсека.

Академија може да изводи студијски програм на даљину и да обавља делатност изван седишта у складу са дозволом за рад.

Академија, у складу са дозволом за рад, остварује акредитоване студијске програме високог образовања првог и другог степена струковних студија, изводи образовне курсеве у циљу образовања током читавог живота и друге облике студија за стицање знања, стручног образовања и усавршавања у складу са Законом о високом образовању

У свом саставу има матичну школу, са седиштем у Прокупљу.

У периоду израде програма, Академија има укупно 115 запошљених.

Овај Програм обуке састоји се од:

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ
II ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ
III ПРАКТИЧНОГ ДЕЛА
IV ПРЕЛАЗНИХ И ЗАВРШНИХ ОДРЕДБИ
V ПРИЛОГА

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Основна обука и провера знања запослених у Топличкој академији струковних студија из области заштите од пожара врши се у складу са овим програмом, по прибављеном мишљењу надлежног органа за унутрашње послове.

Основна обука из области заштите од пожара организује се за све запослене у Топличкој академији струковних студија а најкасније у року од месец дана од дана ступања на рад.

Провера знања запослених врши се једном у три године.

Члан 2.

Запослени су дужни да присуствују обуци и провери знања из области заштите од пожара и да се у раду придржавају прописаних упутстава, упозорења, забрана, мера заштите од пожара, као и да у случају пожара приступе гашењу.

Члан 3.

Обуку и проверу знања запослених из теоретског и практичног дела, врши лице које ради на пословима заштите од пожара у Топличкој академији струковних студија и има положен стручни испит

II ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ

1. Начин и поступак обучавања и провере знања

Члан 4.

У складу са Програмом, основна обука се састоји из теоријског и практичног дела наставе.

Теоретска настава обухвата:

1. ОПШТИ ДЕО (Правилник о минимуму садржине програма обуке радника из области заштите од пожара).

2. ПОСЕБНИ ДЕО: СПЕЦИФИЧНОСТ ПРАВНОГ ЛИЦА (Степен угрожености технолошког процеса; Материјали који се срећу при раду, Грађевинске карактеристике објеката; Специфичне мере заштите; Класификација могућих пожара; Обука са средствима за гашење).

Члан 5.

Практична настава обухвата употребу и руковање средствима и опремом за локализацију пожара.

Члан 6.

По завршеној основној обуци запослених, обавезно се спроводи поступак провере знања и оспособљеност запослених.

Провера знања односно оспособљености врши се тестовима и провером практичне обучености у руковању ватрогасним апаратима и хидрантима.

Члан 7.

Запослени који је успешно одговорио на најмање 80% питања из теста и практично показао да зна да рукује ватрогасним апаратом, сматра се да је обучен из области заштите од пожара.

ТЕМЕ ПРОГРАМА ОСНОВНЕ ОБУКЕ

1. ОПШТИ ДЕО

Члан 8.

1.1. ОБАВЕЗЕ И ОРГАНИЗАЦИЈА ОРГАНА У ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

1.1.1. Нормативно уређење заштите од пожара:

- Закон о заштити од пожара
- Правила о заштити од пожара
- План евакуације са упутством за поступање у случају пожара

1.1.2. Организовање послова заштите од пожара:

- ватрогасне јединице
- служба заштите од пожара
- референти за заштиту од пожара и
- радници задужени за организовање и спровођење превентивних мера заштите од пожара;

1.1.3. Превентивне мере заштите од пожара

- уређаји и инсталације за откривање, дојаву и гашење пожара,
- уређаји, опрема и средства за гашење пожара,
- електричне, вентилационе, топлотне и друге инсталације
- смештај запаљивог материјала
- смештај експлозивних материја, запаљивих течности и гасова и ватрогасне страже,
- обука запослених из области заштите од пожара.
- противпожарне страже

1.1.4. Обавезе у спровођењу мера заштите од пожара

- управних органа
- пословних органа
- обавеза председника Топличке академије струковних студија, помоћника председника Академије, руководиоца одсека - обавезама и овлашћењима стручне службе, као и права и обавезе свих запослених.

1.1.5. Одговорност за неспровођење мера заштите од пожара:

- дисциплинка и материјална одговорност радника, као и прекршајна и кривична одговорност одговорних лица.

1.2. ОСНОВИ ГОРЕЊА

Да би се процес горења одвијао потребни су следећи услови:

- а) присуство материје која може да гори (горва материја)
- б) присуство материје која потпомаже горење (кисеоник)
- ц) топлотна енергија да би се постигла температура паљења гориве материје.

1.2.1. Горење чврстих материја

1.2.2. Горење течних материја

1.2.3. Горење запаљивих гасова и пара

1.2.4. Горење материјала под напоном електричне енергије

1.2.5. Експлозије

1.3. УЗРОЦИ НАСТАЈАЊА ПОЖАРА

1.3.1. Пожари и начин преноса топлоте и то:

- провођењем (кондукцијом)
- додиром (конвекцијом)
- зрачењем (радијацијом)

1.3.2. Основни узроци настајања пожара:

- нехат или непажња
- директан додир са пламеном или ужареним материјалом (неправилна употреба грејних тела, кварцне пећи- грејалице и сл.)
- електрична струја, заваривање, резање и лемљење
- статички електрицитет, атмосферски електрицитет, самозагревање и самозапаљивање и хемијске реакције
- топлотно деловање сунца, механичка енергија и паљевина
- природне појаве (удар грома и сл.)

1.4. ГАШЕЊЕ ПОЖАРА

1.4.1. Методе гашења пожара

1.4.2. Класе пожара

1.4.3. Средства за гашење пожара:

- вода, пена, прах, угљен-диоксид
- приручна средства за гашење пожара.

1.4.4. Мере заштите при гашењу пожара

1.4.5. Противпожарна опрема:

- ручни и превозни пп апарати-подела, намена, активирање и руковање
- постављање, чување и контрола апарата за гашење пожара
- хидранска мрежа- хидрант и опрема

1.5. САВРЕМЕНИ ТЕХНИЧКИ СИСТЕМИ ЗА ОТКРИВАЊЕ И ГАШЕЊЕ ПОЖАРА

1.5.1.Откривање и дојава пожара:

- аутоматски јављачи пожара-јонизациони, термички и оптички
- ручни јављач пожара
- преносни путеви и сигналне централе.

1.5.2. Савремена опрема и методе гашења пожара

- избор типа стабилних инсталација за гашење пожара
- стабилне инсталације за гашење пожара водом, пеном, прахом, угљен-диоксидом и халоном.

1.6. ПОСТУПАК КОД ИЗБИЈАЊА ПОЖАРА

1.6.1. Локализација пожара, евакуација и спасавање

1.6.2. Јављање и позив у помоћ

1.6.3. Лична заштита при гашењу пожара

2. ПОСЕБНИ ДЕО:- СПЕЦИФИЧНОСТ ПРАВНОГ ЛИЦА И ОБЈЕКТА

Члан 9.

2.1. СТЕПЕН УГРОЖЕНОСТИ ТЕХНОЛОШКОГ ПРОЦЕСА ДЕЛАТНОСТИ КОЈА СЕ ОДВИЈА У ОДСЕЦИМА ТОПЛИЧКЕ АКАДЕМИЈЕ СТРУКОВНИХ СТУДИЈА

Топличка академија струковних студија“, бави се образовном делатношћу кроз многе студијске програме.

Академија поред образовне делатности обавља и друге послове који су у функцији обављања регистроване делатности, као што су књиговодствени, комерцијални и други административни послови, послови у библиотеци итд.

Послодавац све напред наведене послове обавља у више грађевинских објеката који се налазе на три локација и то:

1. Одсек за пољопривредно-прехрамбене студије са седиштем у Прокупљу, ул. Ђирила и Методија бр. 1,
2. Одсек за медицинске студије,са седиштем у Прокупљу, ул. Ђирила и Методија бр. 1,
3. Одсек за пословне студије, са седиштем у Блацу у ул. Краља Петра I бр.1

Академија у свом саставу има две високошколске јединице ван седишта Академије без статуса правног лица и то: Високошколска јединица у Јагодини и Високошколска јединица у Димитровграду. Високошколске јединице користе

просторије Прве техничке школе Јагодина у улици Књегиње Милице 101 у Јагодини и Гимназији „ Свети Кирило и Методије „ у улици Кирил и Методије 12 у Димитровграду.

Члан 10.

2.1.1. Степен угрожености Одсека за пољопривредно прехранбене студије-Прокупље и Одсека за медицинске студије

Објекат **Одсека за пољопривредно прехранбене студије и Одсека за медицинске студије** са седиштем у Прокупљу се налази на северном делу града, удаљена око километар и по од центра на локалном путу Прокупље Жигољ са којим је спаја бочна улица Ћирила и Методија.

Одсек за медицинске студије је у поступку акредитације.

Одсек за пољопривредно-прехранбене студије Прокупље спроводи наставу на студијама првог степена:

1. Прехранбена технологија
2. Заштита биља
3. Сточарство
4. Воћарство и виноградарство
5. Ратарство и повртарство
6. Струковна ветерина и на струковним студијама другог степена:

1. Мастер струковне студије студијског програма Биотехнологија.

Одсек за пољопривредно-прехранбене студије, са седиштем у Прокупљу, ул. Ћирила и Методија бр. 1 се састоји од два објекта.

Опремљен је канцеларијским намештајем, компјутерском опремом и хемијским лабораторијама. Угроженост постоји од хемикалија које су склоне самопаљењу па је зато потребно пратити упуства за рад произвођача хемикалија и општег упуства датог у безбедносном листу.

Улаз ватрогасном возилу омогућен је са улице Ћирила и Методија а прилаз је могућ са западне стране са платоа дома здравља Прокупље. Гашење пожара на објекту омогућено је у том смислу са две стране.

Саобраћајнице задовољавају тражену носивост од 10 т осовинског притиска, што обезбеђује безбедно кретање ватрогасног возила.

За интервенцију гашења пожара као и за спасавање људи и имовине при дојави пожара интервенише најближа ватрогасно спасилачка јединица у Прокупљу

Обзиром на удаљеност ватрогасно спасилачке јединице од око 1 км и брзину кретања возила од 40 км/х у градским условима, време чекања на долазак ватрогасног возила је 3 - 4 мин. Ово време до почетка интервенције је повољно и обезбеђује ефикасну заштиту чак и у случају појаве пожара већих размера.

Са аспекта заштите од пожара Одсек има низак степен угрожености од пожара.

Члан 11.

2.1.2. Степен угрожености одсека за пословне студије Блаце

Одсек за пословне студије Блаце спроводи наставу на струковним студијама првог степена:

1. Рачунарство и информатика
2. Порези и царина
3. Пословна економија
4. Финансије и рачуноводство
5. Туризам и струковне студије другог степена:
  1. Примењене информационе технологије

2. Корпоративно управљање
3. Јавне финансије.

Одсек за пословне студије Блаце бави се високим образовањем и образује неколико врста кадрова из области финансијско рачуноводствених послова, инжењера информатике, цариника итд.

Укупна површина објекта износи 3.000 m². Спратност објекта је По + Пр + I спрат + II спрат. У подруму се налазе четири учионице, два тоалета, просторија студентског парламента и магацински простор. У приземљу су смештене две лабораторије, два тоалета, ходник, портирница са скриптарницом и студентски бифе, док се на првом спрату налазе канцеларије директора, секретара, помоћника директора, службе рачуноводства, сала за састанке, зборница, ходник, лабораторија и два тоалета. На другом спрату се налазе четири сале за предавање, 2 тоалета и ходник.

Санитарне просторије се налазе у сваком делу ходника. Одвојене су за мушкарце и жене и, обзиром на број запослених који их користи, довољне за основне хигијенске потребе.

У одсеку за пословне студије-Блаце највише је у употреби материјал који је склон паљењу и горењу (папир, дрво, пластика) и због тога се посебна пажња придаје начину чувања и поступцима одлагања, као и обуци запослених са превентивним мерама и употребом средстава за гашење пожара класе " А ".

Са аспекта заштите од пожара Одсек има низак степен угрожености од пожара.

2.2. МАТЕРИЈАЛИ КОЈИ СЕ СРЕЂУ ПРИ РАДУ

Члан 12.

Високо образовање и васпитање у одсецима Топличке академије струковних студија обавља се средствима за рад типичним за обављање ове врсте делатности, односно све учионице, кабинети, амфитеатри опремљене су одговарајућим намештајем и прибором у зависности од типа учионице. При обављању послова у канцеларији, учионицама, амфитеатрима, читаоницама, слушаоницама користе се рачунари, штампачи, скенери, фотокопир апарати, телефони.

Учионице општег типа опремљене су типичним школским намештајем (школске клупе, столице и табле), а специјализовани кабинети за предметну наставу (рачунарске учионице) одговарајућим алатом за практичну наставу и рачунарском опремом. Канцеларије у матичној школи опремљене су опремом типичном за обављање послова који су у функцији делатности послодавца послови рачуноводства и књиговодства, администрације и сл. Лабораторије су опремљене посудама, хемикалијама и прибором за испитивање.

Опрема за одржавање школских објеката и опреме (механизовани ручни алат, ручни алати, апарат за електро заваривање и сл.) налази се радионицама и у котларници у матичној школи, која се поред основне намене користи за рад запосленог на пословима домара и помоћног радника. Не користи се опрема за рад која подлеже прегледима и провери од стране правног лица са лиценцом.

У лабораторијама користе се хемикалије које су склоне самопаљењу али се чувају у складу са законском регулативом пратећи упутства дата у безбедносном листу.

У просторијама одсека највише су у употреби материјали који су склони паљењу и горењу (папир, дрво, пластика).

2.3. ГРАЂЕВИНСКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ОБЈЕКТА:

- Зидови су у зависности од објекта израђени од блокова и опеке.

- Кровни покривач- таласасте салонит плоче, хидроизолације преко плоче
- Темељи објекта су израђени од бетона.
- Кровна конструкција- челична.
- Таваница- бетонска, трска, међуспратна дрвена конструкција

Члан 13.

2.3.1. Одсек за пољопривредно-прехранбене студије и одсек за медицинске студије Прокупље

Саграђен је по систему чврсте градње са носећим конструктивним елементима од бетона (стубовима, хоризонталним и вертикалним серкљажима) и зидовима од блокова. Кровна конструкција објекта је израђена од лако армираних бетонских плоча.

Под је израђен од негоривог материјала прекривен паркетом и ламинатом и у лабораторијама плочицама. Спољни зидови су фасадни сендвич зид састављен од малтера и блокова.

Објекат Одсека за пољопривредно прехранбене студије и одсека за медицинске студије са седиштем у Прокупљу се налази на северном делу града, удаљена око километар и по од центра на локалном путу Прокупље Жигољ са којим је спаја бочна улица Ћирила и Методија.

Одсек за пољопривредно-прехранбене студије и одсек за медицинске студије, са седиштем у Прокупљу, ул. Ћирила и Методија бр. 1 се састоји од два објекта. Укупна корисна површина у већем објекту износи 2.101,00 m², а у мањем објекту у којем се налазе кабинети око 200 m².

Одсек је спратности Су+ Пр и има приступ са источне стране из улице Ћирила и Методија где је изграђен приступни пут (дужине 50 м) на коме могу да манипулишу возила.

Загревање објеката врши се сопственом котларницом и грејањем на пелет. У котларници се користе 2 котла на чврсто гориво (дрва и угаљ) за загревање школских просторија.

Приступ котларници је омогућен споља путем металних двокрилних врата димензије 2 м ширине и 3 м висине.

Складиштење горива налази се на отвореном у кругу школског дворишта.

Улаз ватрогасним возилом омогућен је са улице Ћирила и Методија а прилаз је могућ са западне стране са платоа Дома здравља Прокупље. Гашење пожара на објекту омогућено је у том смислу са две стране. За интервенцију гашења пожара интервенише најближа ватрогасна јединица у Прокупљу.

Евакуација из објекта омогућена је преко два евакуациона излаза директно у двориште одсека и круга путем двокрилних ПВЦ врата са застакљеном површином. Врата су укупне ширине 2,0 м крила су по 1 м, а лево и десно има још по 1 м фиксирани део и отварају се у смеру улаза у објекат.

Евакуациона врата на излазима из учионица су једнокрилна или двокрилна дрвена врата а излаз из учионице 1 су једнокрилна пвц врата. Ширина једнокрилних врата износи око 0,93м до 1м а ширина двокрилних износи око 1,5 м и отварају се у смеру излаза или улаза из/у учионице /учионицу.

Котларница

Котларница чини објекат за загревање простора који се налази у приземљу објекта .Објекат је зидан ситном циглом . Под у котларници је урађен од бетона.

За загревање воде у систему централног грејања користи се катао на чврсто гориво-угаљ и дрва.

Завршна унутрашња обрада зидова је цигла.

Светла висина просторије износи око 5 м.

Приступ котларници је омогућен споља путем металних двокрилних врата димензије 2 м ширине и 3 м висине.

Складиштење чврстог горива – угља и дрва врши се у посебно изграђеном спремнику површине око 200 m² и чисте висине око 15 m, које се налази на 10 м од котларнице и чини њен саставни део.

Површина просторије где су смештени котлови износи око 120 м².

Члан 14.

2.3.2. Одсек за пословне студије Блаце

Укупна површина објекта износи 3.000 m². Спратност објекта је По + Пр + I спрат + II спрат.

Објекат је саграђен од армирано бетонских рамова. Међуспратну и кровну конструкцију чине армирано бетонске плоче.

Зидови су од различитог материјала. Спољни зид је од гитер блокова и опеке обострано омалтерисан. Кровни покривач је раван, кров изолован изолационим тракама.

Осветљење је комбиновано, природно и вештачко изведено са флуоресцентним светилкама. У већини просторија су уграђени клима уређаји а грејање је централно парно.

Од инсталација у објекту користе се електричне инсталације, громобранска инсталација, централно грејање, водоводна мрежа, унутрашња и спољашња канализациона мрежа и хидранска мрежа.

Одсек има и високошколску јединицу ван седишта одсека без својства правног лица у Јагодини и Димитровграду. Високошколске јединице користе просторије Прве техничке школе Јагодина у улици Књегиње Милице 101 у Јагодини и Гимназије „ Свети Кирило и Методије „ у улици Кирил и Методије 12 у Димитровграду.

Загревање канцеларија врши се централним градским грејањем. У канцелари је изведена климатизација, а проветравање се врши и природним путем преко прозора и врата.

Електричне инсталације у проаторијама су изведене вођењем проводника у зид, одговарајућим прикључницама, прекидачима и светилкама. Главни разводни ормар се налази у оквиру одсека у приземљу зграде. Додатне заштита остварује се одговарајућим гребенастим прекидачима и осигурачима. Широм одсека налазе се струјне табле са прекидачима.

Евакуација се врши путем једног излаза, путем двокрилних врата директно на улицу. Евакуациона врата на излазима из учионица су једнокрилна или двокрилна дрвена врата а излаз из учионице 1 су једнокрилна пвц врата. Ширина једнокрилних врата износи око 0,93м до 1м а ширина двокрилних износи око 1,5 м и отварају се у смеру излаза или улаза из/у учионице /учионицу.

Члан 15.

2.4. СПЕЦИФИЧНЕ МЕРЕ ЗАШТИТЕ

Процес рада нема посебних специфичности у погледу заштите од пожара у целокупном радном и помоћном простору

Радне и помоћне просторије су опремљене апаратима за почетно гашење пожара (ППА) типа „S - 6“ и CO₂-5, S-9, S-9A који су распоређени по простору.

На нивоу Топличке академије струковних студија и свих одсека постоји спољашња и унутрашња хидранска мрежа.

Громобранска инсталација је постављена на објектима одсека и редовно се испитује у складу са нивоима заштите.

Правила заштите од пожара су усвојена и обележени су путеви евакуације који су проходни.

Паник светиљке се одржавају у исправном стању.

У одсеку за пољопривредно-прехранбене студије Прокупље и одсеку за медицинске студије постоји систем за дојаву пожара који се редовно одржава у складу са законском регулативом.

План евакуације као и начин поступања у случају пожара постављени су на видном месту. Електро инсталације су исправне и води се евиденције о прегледима.

Посебне мере заштите од пожара које имају превентивно дејство утврђују се за организационе делове процеса рада и то:

1. Канцеларије, кабинети, амфитеатри, учионице, атељеи ,слушаонице, библиотеке одсека
2. Хемијске лабораторије;
3. Котларнице;
4. Кухиња;
5. Портирница и скриптарница;
6. Возила

Канцеларије, кабинети, амфитеатри, учионице, атељеи ,слушаонице, библиотеке одсека

Члан 16.

У канцеларијама, кабинетима, амфитеатрима, учионицама, атељеима, слушаоницама, библиотекама одсека се уводе следеће мере против-пожарне заштите:

- Електричне инсталације морају бити исправне и редовно провераване на период од три година;
- У зградама је забрањена употреба решоа и додатних грејних тела осим у одсецима у којима постоји бифе-кухиња;
- По истеку радног времена сва грејна тела (решои, електрични шпорет.) морају се искључивати;
- Објекте снабдети са апаратима за почетно гашење пожара;
- По истеку радног времена зграда се закључава, а кључ се налази на портирници јер радници обезбеђења имају обавезу обиласка и контроле ППЗ.

Хемијске лабораторије

Члан 17.

У хемијским лабораторијама морају се предузети посебне мере заштите и то:

- Све ел. инсталације се морају држати у исправном стању;
- Разводни ормани се морају држати закључани чисти од прашине и паучине;
- Кључеви од разводних ормара се налазе код домара/помоћног радника;
- Са хемикалијама које су запаљиве поступати у складу са упутством које је дато у безбедносном листу.

Котларнице

Члан 18.

Због повећане опасности у котларници треба предузети следеће мере:

- Електрична инсталација мора бити исправна и редовно проверавана због повећане влаге и испаравања;
- У котларници је забрањена употреба било које врсте отвореног пламена као и извођење радова заваривања, резања и лемљења без претходног одобрења које издаје лице са положеним стручним испитом из ППЗ;
- Пролази прилази као и манипулативни путеви морају бити увек слободни;
- Простор око котларнице мора бити увек очишћен од отпадних запаљивих материја

- Забрањено је паркирање (сем за истовар) возила испред котларнице;
- Вентилациони систем мора бити у функцији у свако доба;
- Котларница мора бити снабдевена довољним бројем апарата за почетно гашење пожара који морају бити исправни као и са довољним бројем ППЗ знацима;
- Котларница мора бити закључана, а кључ остављен на портирници.

Кухиња

Члан 19.

У кухињи треба предузети следеће посебне мере:

- Све електричне инсталације морају бити исправне и редовно одржаване;
- Разводни ормари морају бити закључани, очишћени од паучине и прашине;
- Забрањено је премошћивање (лицновање) осигурача;
- Кључеви од разводних ормара морају се налазити код електричара и пословође погонског одржавања;
- Прилази разводним ормарима морају бити увек слободни;
- Електро уређаји морају се искључивати по завршетку рада и сва електрична тела.

Портирнице и скриптарнице

Члан 20.

У портирницама се уводе следеће мере заштите од позара:

- Електричне инсталације морају бити увек исправне;
- Грејна тела морају увек бити исправна а уколико портирница остаје празна у случајевима обиласка осталих објеката грејна тела морају бити искључена;
- Портирница мора бити снабдевена апаратом за гашење почетног пожара.

Возила

Члан 21.

На возилима која припадају Топличкој академији струковних студија предузимају се следеће мере противпожарне-заштите:

- Сва возила за која је предвиђено законом, морају бити снабдевена апаратима за гашење почетног пожара а радници који возе одређено возило да воде рачуна о датуму прегледа истог, тј. да пријаве свом непосредном руководиоцу уколико исти ускоро истиче;
- Забрањено је ношење резервних количина горива у возилу;
- Осигурачи за електричну инсталацију морају бити прописни тј. да одговарају техничким карактеристикама за возило на које се стављају.

2.5. КЛАСИФИКАЦИЈА МОГУЋИХ ПОЖАРА:

Члан 22.

У складу са класификацијом према СРПС ЕН 2:2011 у целокупном радном простору су могући пожари у класи "А", односно пожари који обухватају чврсте материје, при чијем горењу се нормално формира жар, као и пожари на електроинсталацијама под напоном. Пожари у класи „Б“ - пожари запаљивих течности се могу очекивати у хемијским лабораторијама.

Пожари у класи "Ф" - се не могу очекивати.

Класа „Д“ - пожари запаљивих гасова и класа „Д“ – пожари запаљивих метала оправдано се не могу очекивати ни у једној од радних и помоћних просторија као ни у кругу одсека.

2.6. ОБУКА СА СРЕДСТВИМА ЗА ГАШЕЊЕ:

Члан 23.

Као обуку гашења пожара, предвидети обуку гашења са водом, прахом и угљен – диоксидом. Кроз обуку разрадити откривање пожара и начин обавештавања, и идентификацију пожара по месту и класи, оперативни план гашења и евакуације, спасавање лица и имовине и прву помоћ повређенима, употребу апарата за гашење почетних пожара класе "А", и електро инсталација под напоном и тактику гашења пожара – поступак прилаза месту пожара, поступак након локализације пожара.

Употреба ватрогасних апарата и друге расположиве опреме за гашење пожара у објекту:

- Време активирања апарата
- Ознаке апарата
- Домет млаза ручних апарата за гашење
- Активирање апарата за гашење
- Употреба апарата при гашењу

Члан 24.

Програм обуке садржи теоријску и практичну наставу са приказивањем филмова и осталих видова видео записа прилагођених према процесу и категоризацији објекта.

Теоретски део обуке путем предавања траје два часа.

Теоретски део обуке приказивањем наставних филмова траје један час.

Практичан рад и тестирање два часа.

Основна обука запослених по овом програму организује се за запослене одмах по ступању на рад а најкасније у року од 30 дана од дана ступања на рад, а провера знања једном у три године. На програм основне обуке прибавља се сагласност Министарства.

Члан 25.

У посебном делу овог Програма обуке сви запослени упознаће се и са поступком у случају пожара односно:

Сви запослени када примете пожар дужни су да га угасе, ако то могу да учине без опасности за себе и другог. Ако запослени не може сам да угаси пожар дужан је да о пожару одмах обавести најближу ватрогасну јединицу.

Знаци за узбуњивање у случају пожара су " ПОЖАР " за узбуњивање најближе околине.

Обавештење најближе ватрогасне јединице обавља се позивом на број 193 и при позивању потребно је дати следеће податке:

- назив и адресу објекта који гори,
- врсту објекта и материјала који гори,
- обим пожара,
- име лица које врши дојаву и број телефона са ког се врши дојава.

III. ПРАКТИЧНИ ДЕО

3.1. УПОТРЕБА ВАТРОГАСНИХ АПАРАТА И ДРУГЕ ОПРЕМЕ

3.2. УПОТРЕБА ХИДРАНАТА

3.3. КОРИШЋЕЊЕ ПРИРУЧНИХ СРЕДСТАВА ЗА ГАШЕЊЕ ПОЖАРА.

IV. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 26.

Овај програм ступа на снагу даном потписивања од стране вд председника Топличке академије струковних студија“ а након добијања сагласности од стране Министарства унутрашњих послова, одељења за ванредне ситуације.

Члан 27.

Ступањем на снагу овог Програма, престају да важе програми заштите од пожара усвојени пре формирања Топличке академије струковних студија .

вд Председник Топличке академије струковних
студија

др Звонко Златановић, проф.

V. ПРИЛОГ

Топличка академија струковних студија
Адреса: Ђирила и Методија 1, Прокупље

Т Е С Т за проверу знања из области заштите од пожара

Име и презиме : _____

Организациони део: _____

Датум провере знања : _____

Својеручни потпис : _____

У П У Т С Т В О

Пре почетка попуњавања теста, потребно је пажљиво проучити питања. Тест садржи укупно 20 питања. Уз свако питање постоји више одговора од којих је само један тачан. Тачан одговор треба заокружити.

Кандидат који одговори тачно на 17 и више питања, сматра се да је успешно положио тест провере знања.

Број тачних одговора .....

Успех:

Позитиван

Негативан

Тест прегледао: _____

1. Власник или корисник објекта III категорије угрожености од пожара (пословних, индустријских објеката као и скупштина зграде у стамбеним објектима доноси):

- а) План заштите од пожара,
- б) Правила заштите од пожара,
- ц) Правилник о заштити на раду.

2. Основна обука и провера знања из области заштите од пожара обавезна је за:

- а) одговорног радника на пословима заштите од пожара,
- б) за све запослене,
- ц) за лица на радним местима са повећаном опасношћу од избијања пожара.

3. Када се врши основна обука из области заштите од пожара, односно провера знања запослених:

- а) не врши се ни обука ни провера знања,
- б) основна обука се врши најкасније у року од 30 дана од ступања на рад, а провера знања се врши једном у три године
- ц) сваке треће године.

4. Дужности запослених у складу са законом о заштити од пожара су:

- а) нема посебних дужности,
- б) да пријави пожар и да се склони са места пожара да не би настрадао,ц) присуствовање обуци и провери знања, понашање у складу са прописаним упутствима, упозорењима, забранама и других мера заштите од пожара и учествовање у гашењу пожара.

5. План евакуације – Евакуационе карте морају бити истакнуте на видном месту у радном простору

- а) не,
- б) да,
- ц) нема значаја

6. Учешће у гашењу пожара је:

- а) Дужност професионалне ватрогасне јединице,
- б) Дужност сваког грађанина,
- ц) Дужност само обученог грађанина

7. Да ли је дозвољено да се разни материјали (намештај, архива, готови производи и сл.) одлажу на пожарне пролазе, степеништа и ходнике:

- а) дозвољено је уколико у магацину нема места,
- б) дозвољено, ако не онемогућава интервенцију и евакуацију људи и материјала,
- ц) није дозвољено.

8. У случају потребе активирања хидрантске мреже прво треба:

- а) искључити електричну енергију,
- б) уклонити људство да се не окваси,
- ц) искључити централно грејање.

9. Исправност инсталација за гашење или дојаву пожара, уређаја за детекцију запаљивих гасова као и противпожарних апарата и хидраната мора се контролисати, проверавати:

- а) најмање два пута годишње од стране овлашћеног правног лица,
- б) не мора се контролисати,
- ц) контролише се само после употребе.

10. Вода као средство за гашење делује на процес сагоревања:

- а) угушујуће,
- б) изолујуће,
- ц) охлађујуће.

11. У просторијама где постоји опасност од пожара и експлозија :

- а) дозвољена је употреба отвореног пламена, алата који варнички и пушење,
- б) забрањена је употреба отвореног пламена, алата који варнички и пушење,
- ц) забрањено је само пушење

12. Апарат са сувим прахом под сталним притиском (нови тип) активира се:

- а) притиском на ручицу и усмеравањем млазнице у пожар,
- б) извлачењем осигурача, притиском на ручицу и усмеравањем млазнице мало изнад запаљене материје,
- ц) вентил се отвара и млазница се упери у пожар.

13. **Јављачи пожара служе за:**
а) гашење пожара,
б) дојаву пожара,
ц) искључење струје.
14. **Папире од вредности најбоље је гасити:**
а) распршеним млазом воде,
б) сувим прахом "С",
ц) угљендиоксидом.
15. **За гашење пожара електричних инсталација под напоном најбоље средство је:**
а) Пена
б) Угљендиоксид
ц) Вода.
16. **Исправност паник светилки се мора контролисати:**
а) не мора се контролисати уопште,
б) контролише се једино приликом уградње,
ц) најмање два пута годишње од стране овлашћеног правног лица.
17. **Када се примети пожар треба одмах:**
а) објавити узбуну и чекати ватрогасце,
б) обавестити руководиоца,
ц) приступити гашењу пожара расположивом ватрогасном опремом.
18. **Након употребе апарат за гашење пожара треба:**
а) не дирати са места пожара,
б) уклонити и купити нов,
ц) уклонити са места пожара и звати сервис.
19. **Приликом гашења мањих пожара на отвореном са противпожарним апаратима руковаоц ватри прилази:**
а) тако да му ветар дува у леђа,
б) није битно како ће прићи,
ц) важно је само да почне са гашењем.
20. **Приликом евакуације, да ли је дозвољено користити лифт:**
а) да,
б) никада не користити лифт за евакуацију,
ц) дозвољено је док се не искључи струја.